

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 25. 11. 2019

Število objav: 8

Internet: 7

Tisk: 1

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 1

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 7

Internet	Naslov	Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo v svetu; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 4	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe gradbeništva ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba. V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v gradbeništvu 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali...			

Internet	Naslov	Hrvaška bo prihodnje leto uvozila 80.000 tujih delavcev		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Hudo.com; 145.422, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 5	Avtor	STA , A. P.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe gradbeništva ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba. V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v gradbeništvu 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali...			

Internet	Naslov	Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Primorske.si; 126.492, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...sistem Josip Aladrovič je na vladni seji povedal, da bodo imeli na njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe gradbeništva ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba. 12.000 dovolilnic za sezonsko delo v turizmu in gostinstvu V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno...			

Tisk	Naslov	Inženirka leta 2019		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 10	Površina: 195 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 25. 11. 2019		
Stran v zbirki: 8	Avtor	R. Š.		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...sodelujočih partnerjev, je del projekta Inženirke in inženirji bomo!. Inicijativa mlade z dogodki na gimnazijah in v šolskih centrih že osmo leto navdušuje za inženirstvo , tehniko, naravoslovje in inovativnost. Z izborom inženirke leta organizatorji naslavljajo predvsem problem nevidnosti inženirk, ki prispevajo k razvoju...			

Internet	Naslov	Gospodarski kriminal v Sloveniji: storilci so izobraženi vplivni ljudje na visokih položajih		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Pomurje.si; 35.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Žiga Kariž		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izgubijo 130.000 evrov, zneski pa grede tudi v milijone. Največ takšnih primerov je v finančni industriji, največji kriminalni posli pa se dogajajo v gradbeništvu , energetiki in založništvu. Statistike nam ponujajo različne podatke. Stranka zelenih iz parlamenta EU je izračunala, da v Sloveniji izgubimo že samo zaradi...			

Internet	Naslov	Trg nepremičnin: več kreditno nesposobnih, manj prodanih stanovanj		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Vecerkoroska.com; 33.953, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Sanja Verovnik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...drastični ukrepi BS ohromiti zdaj zelo živahno dogajanje na nepremičninskem trgu ali pa celo privedi do nove nepremičninske krize tudi v zdaj zelo aktivnem gradbeništvu , smo vprašali tudi gradbince in projektante. Blaž Kosi, direktor družbe K-ing, podjetja za inženirske in operativno izvedbene storitve, je prepričan, da...			

Internet	Naslov	Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe gradbeništvu ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba. V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v gradbeništvu 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali...			

Internet	Naslov	Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	lusinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 24. 11. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe gradbeništvu ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba. V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v gradbeništvu 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali...			

Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020

Hrvaški delodajalci bodo v letu 2020 lahko dobili 78.470 novih dovolilnic za delavce iz tretjih držav, je vlada v Zagrebu določila te teden. Ob tem bodo delodajalci lahko podaljšali 25.000 delovnih dovoljenj za tujce, ki že imajo službe na Hrvaškem. Naslednje leto načrtujejo tudi ukinitve kvote za uvoz delovne sile iz tretjih držav.

Hrvaški minister za delo in pokojninski sistem Josip Aladrović je na vladni seji povedal, da bodo imeli na njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe **gradbeništva** ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba.

V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v **gradbeništvu** 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali na nekaj več kot 2900 novih dovolilnic za tuje delavce. Za kovinskopredelovalno industrijo je predvidenih 2300, nekaj manj pa v živilskopredelovalni industriji in kmetijstvu, za katere bodo odobrili po nekaj manj kot 1500 dovolilnic.

Določili so tudi 12.000 dovolilnic za sezonsko delo v turizmu in gostinstvu ter 770 v kmetijstvu.

Številke veljajo do uveljavitve sprememb zakona o tujcih, s katerim bodo na novo uredili uvoz tujih delavcev in odpravili dosedanji kvotni sistem. Aladrović je dejal, da spremenjeni zakon pričakujejo v prvi polovici 2020.

Predlog sprememb zakona o tujcih je trenutno v javni razpravi. Med drugim naj bi potrebe po delovni sili iz tretjih držav določali na podlagi podatkov zavoda za zaposlovanje, podobno kot to velja v Sloveniji.

Hrvaški delodajalec, ki bo želel zaposliti tujega delavca, bo moral pri področni službi zavoda za zaposlovanje preveriti, ali imajo v svojih evidencah brezposelne osebe, ki ustrezajo potrebam odprtega delovnega mesta. Če jih ni, bo zavod objavil mnenje, s katerim bodo na policiji lahko izdali delovno dovoljene za tuje delavce, so med drugim zapisali v predlogu zakona.

Hrvaška bo prihodnje leto uvozila 80.000 tujih delavcev

AKTUALNO

A. P., STA Hudo.com 24. Nov 2019

Hrvaški delodajalci bodo v letu 2020 lahko dobili 78.470 novih dovolilnic za delavce iz tretjih držav, je vlada v Zagrebu določila te teden. Ob tem bodo delodajalci lahko podaljšali 25.000 delovnih dovoljenj za tujce, ki že imajo službe na Hrvaškem. Naslednje leto načrtujejo tudi ukinitve kvote za uvoz delovne sile iz tretjih držav.

2

Hrvaški minister za delo in pokojninski sistem Josip Aladrović je na vladni seji povedal, da bodo imeli na njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe **gradbeništva** ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba.

Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020

[STA](#) Svet 24. 11. 2019, 11.08 , posodobljeno: 24. 11. 2019, 11.20

Hrvaški delodajalci bodo v letu 2020 lahko dobili 78.470 novih dovolilnic za delavce iz tretjih držav, je vlada v Zagrebu določila te teden. Ob tem bodo delodajalci lahko podaljšali 25.000 delovnih dovoljenj za tujce, ki že imajo službe na Hrvaškem. Naslednje leto načrtujejo tudi ukinitve kvote za uvoz delavcev iz tretjih držav.

Foto: pixabay.com

ZAGREB > Hrvaški minister za delo in pokojninski sistem **Josip Aladrović** je na vladni seji povedal, da bodo imeli na njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe **gradbeništva** ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba.

12.000 dovolilnic za sezonsko delo v turizmu in gostinstvu

V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v **gradbeništvu** 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali na nekaj več kot 2900 novih dovolilnic za tuje delavce. Za kovinskopredelovalno industrijo je predvidenih 2300, nekaj manj pa v živilskopredelovalni industriji in kmetijstvu, za katere bodo odobrili po nekaj manj kot 1500 dovolilnic.

Določili so tudi 12.000 dovolilnic za sezonsko delo v turizmu in gostinstvu ter 770 v kmetijstvu.

Številke veljajo do uveljavitve sprememb zakona o tujcih, s katerim bodo na novo uredili uvoz tujih delavcev in odpravili doseganji kvotni sistem. Aladrovič je dejal, da spremenjeni zakon pričakujejo v prvi polovici 2020.

Potrebe po delavcih iz tretjih držav bi določali na podlagi podatkov zavoda za zaposlovanje

Predlog sprememb zakona o tujcih je trenutno v javni razpravi. Med drugim naj bi potrebe po delavcih iz tretjih držav določali na podlagi podatkov zavoda za zaposlovanje, podobno kot to velja v Sloveniji.

Hrvaški delodajalec, ki bo želel zaposliti tujega delavca, bo moral pri področni službi zavoda za zaposlovanje preveriti, ali imajo v svojih evidencah brezposelne osebe, ki ustrezajo potrebam odprtega delovnega mesta. Če jih ni, bo zavod objavil mnenje, s katerim bodo na policiji lahko izdali delovno dovoljene za tuje delavce, so med drugim zapisali v predlogu zakona.

IZBOR

Inženirka leta 2019

Znana je druga generacija nominirank za inženirko leta, ki jih je komisija izbrala izmed kandidat, ki so lahko zgled in navdih mlajšim generacijam deklet. Lani je naziv pripadel Dori Domajnko, inženirki elektrotehnike v podjetju RLS.

Namen izbora, ki poteka drugo leto, je čim širša in učinkovita družbena promocija inženirk. Tudi letošnje glavno merilo izbora nominirank je bila raznolikost – glede na izobrazbo, starost, organizacijo oziroma zaposlovalca, področje dela, dosedanje pojavnost in poklicno usmeritev. Izbor, ki poteka v soorganizaciji revije IRT3000, družbe Mediade ter drugih sodelujočih partnerjev, je del projekta Inženirke in inženirji bomo!. Inicijativa mlade z dogodki na gimnazijah in v šolskih centrih že osmo leto navdušuje za inženirstvo, tehniko, naravoslovje in inovativnost.

Z izborom inženirke leta organizatorji naslavljajo predvsem problem nevidnosti inženirk, ki prispevajo k razvoju tehnologije ter napredku gospodarstva in družbe kot celote. V Evropi je na študijih znanosti, tehnologije, inženiringa in matematike le dobra četrtina deklet, v Sloveniji od treh študentov ena. Eden glavnih razlogov, zakaj se dekleta ne odločajo za inženirske poklice, je pomanjkanje zgledov in pojasnil o pomem-

bnosti vloge in prispevka inženirjev k razvoju družbe.

Med letošnje nominiranke so uvrščene: Aida Kamišalić Latifić, raziskovalka in predavateljica na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru, Ana Robnik, svetovalka za telekomunikacije in skrbnica raziskovalnih projektov v podjetju Iskratel Kranj, Barbara Bukvič, pooblaščenka inženirka v podjetju IBE, Eneja Osterman, projektna vodja na področju energetskih rešitev v podjetju Interenergo, Kaja Zupančič, avtomatičarka v službi vzdrževanja tovarne v podjetju Revoz, Katja Popović, razvojna inženirka v podjetju Gorenje Orodjarna, Mia Lesjak, tehnologinja v oddelku brizganja plastike v podjetju BSH Hišni aparati, Nika Mlinarič, letalska inženirka v podjetju AFormX, Nina Lah, vodja laboratorija za analizo delcev v podjetju Lek, in Vildana Sulić Kenk, vodja razvojne skupine v podjetju Fotona.

Na odločitev, katera od nominirank predstavlja največji zgled in navdih mladim, s svojimi glasovi enakovredno vplivajo štiri skupine oziroma deležniki izbora: vse nominiranke za priznanje inženirka leta, predstavniki medijev, dijakinje srednjih šol ter predstavniki organizatorja in partnerjev. Inženirka leta 2019, ki bo nasledila magistrico elektrotehnike in razvojno inženirko v gazeli RLS merilna tehnika Doro Domajnko, bo razglašena 8. januarja prihodnje leto. × rš

Dora Domajnko

Gospodarski kriminal v Sloveniji: storilci so izobraženi vplivni ljudje na visokih položajih

Žiga
Kariž,
24.
11.
2019

Sašo Švigelj

Sandra Damijan: "»Naši storilci obožujejo jahte. Registrirane so v različnih 'offshorih', zasidrane pa na Hrvaškem."

Slovenija

Adria Airways, Teš 6, bančna luknja so afere, zaradi katerih Slovenci izgubljam zaupanje v lastno državo in ljudi, ki jo vodijo. Smo upravičeno jezni ali le ne razumemo, kako deluje podjetništvo. Z dr. Sandro Damijan, predsednico slovenskega odseka Združenja preizkušenih preiskovalcev prevar (ACFE) in članico svetovalnega odbora

krovne organizacije ACFE, smo se ob mednarodnem tednu preprečevanja prevar pogovarjali o tem, koliko denarja izgubimo Slovenci, zakaj ga izgublamo in kako prevare preprečiti.

Dr. Damijan, je Slovenija država gospodarskega kriminala?

Pri tovrstnih kaznivih dejanjih je ključno, ali je do nepravilnosti in slabih rezultatov prišlo namenoma, torej z naklepom. Poslovneži radi krivdo pripišejo slabim razmeram v gospodarstvu, napačnim ocenam in odločitvam. Seveda ni vse naklep. Bojim pa se, da se poslovni neuspeh dostikrat zlorablja za alibi pri nepoštenih oziroma nezakonitih poslovnih praksah. V enem od primerov se nam je zgodilo, da so se v družbi izgovarjali, da niso opazili, da jim je iz bilance izginilo sedem milijonov evrov. Lepo vas prosim: sedem milijonov? Zadnja statistika policije za prvo polovico leto 2019, ki obravnava zaznana gospodarska kazniva dejanja, kaže, da je bilo slednjih kar 5216. A pozor, govorimo le o tistih kaznivih dejanjih, ki so bila odkrita. Govorimo o korupciji, prevarah, pranju denarja, zlorabi položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti, povzročitvi stečaja z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, davčni zatajitvi ... Pri tem korupcija še vedno prednjači. Ne samo pri nas, tudi v celotni regiji in globalno. V letu 2019 je bilo pri nas 96 primerov korupcije, ki jih je obravnavala policija. Več je tudi finančnih preiskav, slabih 500 pravnih in fizičnih oseb je bilo obravnavanih v finančnih preiskavah. Največ kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete pa je iz naslova zlorabe pravic delavcev, največ škode pa nastane pri kaznivem dejanju zlorabe uradnega položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

Kakšna je meja med slabim poslovanjem in kaznivim dejanjem?

Poglejmo samo zadnji primer, ki je odmeval v javnosti: Adria Airways. Težko rečemo, kaj se je v resnici zgodilo, vemo pa, kakšen je končni rezultat. Podjetja ni več. A poglejmo indice: prevzel jo je sklad, ki je imel na računu 25.000 evrov, dobil je državne milijone in razprodal premoženje po različnih kanalih ter podjetje pahnil v stečaj. Je to poslovni neuspeh ali gospodarski kriminal? Težko je to ugotoviti, preden je stekel stečajni postopek. Ne želim širiti teorije zarote, a indikatorjev, da pri Adrii ne gre zgolj za naključja in slabe poslovne odločitve, je res veliko. Bojim se, da tu ni šlo zgolj za malomarnost pri izbiri kupca in njegovo nepoznavanje področja, saj je bilo že pred tem kar nekaj opozorilnih znakov, ki so sporočali, da je treba biti pri tem kupcu zelo pozoren. Če bi kdo pogledal ozadje te prodaje, bi se pokazala zelo zanimiva slika.

Sašo Švigelj

Sandra Damijan: "Večina sredstev, pridobljenih na nezakonit način, ostane pri storilcih."

Pogosto se Slovenci jezimo tudi zaradi stečajev in prisilnih poravnav, iz katerih predvsem bogati odhajajo kot zmagovalci.

Nisem sicer strokovnjakinja za insolvenčno zakonodajo, opažam pa, da se prepogosto dogaja, da malim podjetnikom, torej »navadnim smrtnikom«, poberejo vse, večjim podjetjem pa ne. Tako smo videli primer, ko je moralo družinsko podjetje zastaviti vse svoje premoženje, da je lahko dobilo premostitveno posojilo v višini enega milijona evrov, da je lahko nadaljevalo poslovanje. Drug pravni subjekt pa je imel na računu 40.000 evrov in je »na lepe oči« dobil 30-milijonsko posojilo. Ko je prišla kriza, so družinskemu podjetju pobrali vse, pri »milijonarju« pa je prišlo zgolj do prestrukturiranja dolga, saj je bil posojeni znesek preprosto prevelik. Tako je nekdo zaslužil milijone, drugi pa so zgubili vse. In zakonodaja takšne malverzacije omogoča.

Ko podjetja ugasnejo, je verjetno tudi težje dokazati nepošteno poslovanje?

Povprečno trajanje prevare je približno leto in pol. Dalj časa ko traja, večje so izgube in težje je priti do dokazov. Največja škoda nastane pri prevarantskem (računovodskem) poročanju in korupciji. Storilci so ljudje na visokih položajih, ki so izobraženi, inteligentni ter imajo vpliv in sredstva, predvsem pa poznajo sistem in način, na katerega

deluje. Tako nečednosti lažje skrijejo. Če s forenzično preiskavo čakate toliko časa (leto in pol, op. p.), se težko kaj povrne. So možnosti, ampak pri tem nismo ravno uspešni. Bolje je delovati proaktivno in izvajati notranje kontrole, IT-kontrole, preverjanje menedžmenta. Preventiva se je namreč izkazala za bolj učinkovito. Seveda to ne pomeni, da ne bo prišlo do zlorab, je pa možnost manjša, tudi če do njih pride, se jih bo prej odkrilo in lažje saniralo. Več kot 50 odstotkov prevar se zazna na podlagi prijave, a do tega pride v povprečju šele po letu in pol. Policija pa povprečno potrebuje dve leti, da se odzove, takrat pa izguba povprečno znaša že okoli 700.000 evrov. In ta denar se redko vrne.

Koliko denarja zaradi prevar izgubimo v Sloveniji?

ACFE je izračunala, ko smo govorili z žrtvami prevar in različnimi organizacijami, da v povprečju izgubijo 130.000 evrov, zneski pa gredo tudi v milijone. Največ takšnih primerov je v finančni industriji, največji kriminalni posli pa se dogajajo v **gradbeništvu**, energetiki in založništvu. Statistike nam ponujajo različne podatke. Stranka zelenih iz parlamenta EU je izračunala, da v Sloveniji izgubimo že samo zaradi korupcije 3,4 milijarde evrov. Ko pa sem pogledala statistiko naše policije, ta pravi, da je v letu 2019 zaradi gospodarskega kriminala nastalo škode za 240 milijonov evrov. Res je, da gre za velika odstopanja, eno so ocene, drugo pa zaznana dejstva, a obe številki sta ogromni. Ko smo se pogovarjali s podjetniki, so nam ti podali oceno, da na letni ravni izgubijo med štirimi in petimi odstotki dohodka. Torej še enkrat, natančne ocene škode ne moremo dobiti, ker nikoli ne bomo zaznali in odkrili vseh kaznivih dejanj. Poleg tega pa ocene ne zajemajo tako imenovanega »spillover« učinka, torej posredne škode, ki jo povzročijo takšna dejanja. Poleg tega morate vedeti, da gospodarski kriminal vključuje več oblik povezanih dejanj, korupcija tako običajno navede tudi na pranje denarja, ponarejanje dokumentov in tako naprej. V 15 letih, odkar se ukvarjam s tem, nisem še nikoli naletela, da bi šlo samo za eno protizakonito dejanje.

Sašo Švigelj

Sandra Damijan: "Mislim, da naši organi pregona nimajo dovolj znanj oziroma resursov."

Kdo so najbolj pogoste žrtve: podjetniki ali država?

Oboji. Če pogledate statistike, so to podjetja v zasebni lasti, javna podjetja in neposredno država. Opažamo, da je vse več nepoštenih praks, ko pride do sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem ter pri javnih naročilih.

Smo v Sloveniji dovolj temeljiti pri nadzoru? Imamo potrebno znanje in orodja za to?

Pa vam bom odgovorila z vprašanjem: ali bi prišlo do propada Adrie Airways, če bi imeli dober nadzor? Bi se zgodil Teš 6? Bi se zgodila bančna luknja? So posamezniki, ki opozarjajo na napake, a to je premalo. Tudi mediji lahko pri

tem veliko naredite. Spremljajte pojav, tako imenovani »revolving dors«. Kako se določeni ljudje kot nadzorniki ali člani uprav selijo od podjetja do podjetja, za seboj pa vedno puščajo enak rezultat, pa boste dobili odgovor na svoje vprašanje.

So pravni postopki pri nas res tako zapleteni, da mora miniti tudi leto ali dve, preden lahko organi končno ukrepajo?

Tu je večja težava pomanjkanje usposobljenosti ključnih kadrov. Mislim, da naši organi pregona nimajo dovolj znanj. Ne razumite me narobe, stanje se sicer izboljšuje in imamo tudi več finančnih preiskav, a to ni dovolj. Sodišča nimajo tega znanja, tožilci, razen nekaterih, nimajo teh znanj. Poleg tega je dokazno breme pri nas postavljeno izredno visoko. Težko je dokazati naklep pri kaznivem dejanju in mislim, da bi morali to izboljšati. Morate tudi vedeti, da je v teh primerih pogosto treba pregledati tisoče in tisoče dokumentov, v katerih se lahko marsikaj skriva ali pa se najde šele pozneje, ko vse zastara. Treba bi bilo investirati v digitalna orodja, ki bodo pomagala z rudarjenjem tistih ključnih informacij, ki bodo v sito ujela zadeve s slabimi nameni. Tožilec Jože Kozina je zelo dobro ugotovil, da je izredno težko dokazati te primere, lahko pa prek mehanizma skesancev, torej tistih, ki dejanja v zameno za lažjo kazen priznajo, dosežemo veliko. Tako so denimo uspešno zaključeni primeri Hilde Tovšak, Bineta Kordeža in Lovšeta. Seveda ni to rešitev. Institut priznanja krivde je izraz nemoči državnih institucij.

Sašo Švigelj | Sandra Damijan

Kaj se zgodi s premoženjem, ki je bilo pridobljeno na nezakonit način? Ga lahko povrnemo?

Tu smo porazni. Lahko le pričakujemo, da nam bodo prej ali slej zažugale pristojne evropske ustanove, saj še vedno nimamo centraliziranih organov – prvega za izvajanje finančnih preiskav in postopka odvzema ter drugega za upravljanje zavarovanega in odvzetega premoženja. Obstaja sicer več razlogov, zakaj ju nimamo, a dejstvo je, da ju nimamo in da s tem kršimo evropsko zakonodajo. Skoraj ni države, ki ne bi imela vzpostavljene ustrezne tovrstne organizacijske strukture, vključno z Romunijo. Tako večina sredstev, pridobljenih na nezakonit način, ostane pri storilcih. Ti ga prenesejo v davčne oaze, ga prepisejo na družinske člane ali prijatelje, tudi ljubice ... Pri zasegu tega premoženja nismo uspešni, če pa ga že zasežemo, ga ne znamo upravljati. Kaj se zgodi, če nekemu zasežete plačilo, ki ga je prejel v bitcoinih? Imeli smo tak primer. Nekomu so zasegli digitalno denarnico. V času ko je potekal postopek, je vrednost bitcoinov padla. Zamočili smo v procesu in država je morala obtoženemu povrniti izgubo. In podobnih primerov je cela vrsta.

Obstaja kakšna ocena, koliko denarja v Sloveniji izgubimo, ker take agencije ni?

Naši storilci obožujejo jahte. Registrirane so v različnih »offshorih«, zasidrane pa na Hrvaškem. Lahko bi jih zasegli. A kdo bo plačeval hrambo, vzdrževanje in priveze? Če bi imeli organ za upravljanje zavarovanega in odvzetega premoženja, bi jih lahko oddali ali prodali in z izkupičkom poplačali tudi oškodovance. Če zasežemo helikopter, ga lahko dodelimo vojski ali policiji ... Skratka, to premoženje je treba upravljati. Država nima ocene, kakšne so izgube zaradi tega, smo pa naredili raziskavo s pomočjo študentov ekonomske in pravne fakultete. V raziskavo je bil sicer vključen tudi organiziran kriminal, kot sta preprodaja drog in trgovina z ljudmi, in prišli smo do zelo visoke ocene v milijardnih zneskih. A gre za preliminarno in zelo ohlapno oceno. Dejstvo je, da denar zagotovo izgubljam. Organi, ki se zdaj s tem ukvarjajo, niso uspešni.

Trg nepremičnin: več kreditno nesposobnih, manj prodanih stanovanj

Shutterstock

■ Kvadrati

Na trgu nepremičnin se prižiga znak za preplah: zaradi odločitve Banke Slovenije, da zaostri pogoje kreditiranja, se zna zgoditi, da veliko Slovencev ne bo več izpolnjevalo pogojev za najem posojila, prisiljeni bodo stanovanje najeti, novogradnje pa se bodo težko prodajale. Je pred nami nova kriza?

Že do danes je bila pot do lastnega stanovanja težka, če nisi imel dobro plačane službe, da bi bil upravičen do bančnega posojila, ali pa staršev, ki so ti bili pripravljeni finančno stati ob strani. Zadnji ukrepi Banke Slovenije (BS) bodo poskrbeli, da bodo sanje o lastni nepremičnini ostale še naprej samo sanje, saj večina Slovencev za najem večjega kredita po bančnih izračunih ne izpolnjuje pogojev. Da je nakup stanovanja brez bančnega posojila v Sloveniji misija nemogoče, se strinja tudi Boris Lajh iz nepremičninske agencije Century21. Iz izkušenj pove, da imajo le redki možnost kupiti stanovanje z gotovino. Prednjačijo pa takšni, ki za manjkajoči del kupnine za nepremičnino najamejo kredit. Redkim zadostuje potrošniški kredit, večina je primorana zaprositi za večji znesek, torej za stanovanjski kredit. Da je kredit edina pot do lastne strehe nad glavo, je prepričana tudi Jasmina Sanković, namestnica vodje agencije RE/MAX Avenija Maribor. Opaža, da zadnje čase vse več strank kupi nepremičnino s kreditom in to v celotnem znesku, saj nimajo lastnih prihrankov. Če že kdo kupuje stanovanje z gotovino, so to danes, tako Sankovičeva, starejši, ki so prodali lastno večje stanovanje ali hišo in z delom denarja kupili manjše domovanje. Daniel Angel Sauli iz Atrium nepremičnin postreže s podatkom, da je kar 70 odstotkov nepremičnin prodanih tako, da si kupec najame kredit pri banki. Da je nepremičnina eden večjih, če ne celo največji zalogaj slovenske družine, opozori Mojca Žižek Mesarec iz Galea nepremičnin in tudi na to, da je nakup nepremičnine najpogosteje povezan s hipotekarnim kreditom. "Tako je pri večini nepremičnin že vpisana banka kot hipotekarni upnik, za primer, če se pri odplačevanju kredita kaj zalomi."

Tristo tisoč Slovencev brez možnosti za kredit

Po oceni Združenja bank Slovenije (ZBS) bodo ukrepi Banke Slovenije širše posledice, če država prebivalcem ne bo ponudila alternativnih virov financiranja. Zaradi ukrepa več kot 300.000 ljudi ne bo več dobilo posojil, od tega približno 115.000 delovno aktivnih, ki prejemajo neto plačo do 928 evrov in preživljajo enega otroka, negativen bo tudi vpliv na BDP, so ocenili pri ZBS in dodali, da se bo kreditiranje zmanjšalo za do 70 milijonov evrov mesečno.

Pri Novi KBM pravijo, da nova pravila vplivajo na obseg kreditiranja. "Opažamo, da so posamezniki glede na aktualno dogajanje, prenehali preverjati možnost najetja kredita, čeprav bi verjetno lahko bili upravičeni do kredita," opaža mag. Gordana Dragič iz oddelka marketinga Nove KBM. Opozori, da je Nova KBM že v preteklosti imela visoke standarde pri odobravanju kreditov in je pri izračunih že upoštevala vzdrževane družinske člane.

Ko te pokličejo, da nisi več kreditno sposoben ...

Jasmina Sanković ocenjuje, da se je zaostritev pogojev kreditiranja BS poznala že v oktobru, ko so stranke med postopkom pridobivanja posojila za nakup nepremičnine od banke, ki naj bi jim kredit odobrila, dobile informacijo, da se lahko zgodi, da jim posojilo pod novimi pogoji, ki so začeli veljati s 1. novembrom, ne bo odobreno. Zaskrbljena je, da bodo spremembe BS vplivale na odobritev posojil, s tem pa na nakup nepremičnin, predvsem kar se tiče mladih družin. Vse to pa bo vplivalo na trg najemniških stanovanj. Sankovićeva je prepričana, da se bo povečalo povpraševanje po najemnih stanovanjih, kar bo povzročilo podražitev najemnin.

Shutterstock Z novim ukrepom Banke Slovenije bodo največ težav s pridobitvijo stanovanjskega kredita imele mlajše družine z manjšimi prihodki.

Po besedah Borisa Lajha BS ne bi smela prehitovati z drastičnimi ukrepi, ki, kot pravi, vplivajo predvsem na najranljivejše skupine prebivalstva, ki že tako z veliko mero odpovedovanja prihranijo del sredstev, da nato vzamejo minimalni kredit in tako rešijo svoj stanovanjski status. "Te skupine niso nikoli bile problematične pri vračanju kreditov. Zavedajo so, da če ostanejo brez strehe nad glavo, bodo morale najti najemniško stanovanje in zanj plačevati veliko več." Vsi ti ukrepi so po besedah sogovornika popolnoma skregani z logiko, "sploh, če upoštevamo, da državni in javni stanovanjski sklad gradi stanovanjske komplekse za prodajo na trgu po sistemu loterije," opozori Lajh. "V zadnjem času se to sicer spreminja in spremljamo načrte gradnje za namene oddajanja stanovanj s stroškovno najemnino. Se pa sprašujem, kakšna bosta investicijska vrednost in cikel izračuna stroškovne najemnine, in kar je najpomembnejše, po katerih kriterijih bodo ta stanovanja na voljo trgu. Glede na pretekle razpise je evidentno, da bo kvota stanovanj premajhna."

Stanovanjski krediti bogatijo gospodarstvo

Daniel Angel Sauli zadnjega ukrepa BS ne vidi kot napačnega, le razložiti bi si ga bilo treba pravilno, pripomni. Po njegovem mnenju namreč obstajajo dobri in slabi dolgovi. "Slednji siromašijo gospodinjstva. Kredit za naložbo v nepremičnino se je izkazal za najbolj varno naložbo in dobroto, ki

ne le, da ne izgublja vrednosti, temveč to celo pridobiva. Da ne govorimo o tem, da se z nakupom stanovanja gospodinjstvo razbremeni najemnine. Tak kredit bogati gospodinjstva! In tu vidim ključni problem BS, ki bi morala jasneje ločiti pogoje financiranja. To bi dolgoročno pomagalo k finančno vzdržnejšim gospodinjstvom proračunom, če jim je to bil cilj." Na vprašanje, ali utegne zadnji ukrep BS povzročiti novo krizo na nepremičninskem trgu, pa Sauli odgovori: "Spomnim se leta 2010, ko se je opazneje zvišala minimalna plača, koliko težav smo takrat imeli pri kreditiranjih in kako je to še dodatno zavrlo promet. Zdaj pričakujem podobno. Vsakršna omejitev vpliva na določene segmente in za seboj pusti posledice." Tudi Mojca Žižek Mesarec meni, da je glede na podatke, da smo Slovenci že tako prezadolženi, pravilno, da BS kontrolira stanje na trgu, hkrati pa opozori, da s tem ne bodo zmogli rešiti pereče stanovanjske problematike. Kot pravi, BS nima jasne slike o realnih prihodkih državljanov: "Izhajajo predvsem iz svojih prihodkov, ki so neprimerljivo višji od zaslužka navadnih državljanov. Povsem normalno je v Sloveniji, da se ne iščejo rešitve za nastale težave, temveč je težave treba še obremeniti." Če bodo banke vse napovedane pogoje BS tudi dejansko izpolnile, Mesarčeva pričakuje, da se zmanjšalo tako število prodanih kot kupljenih stanovanj, kar pa dejansko lahko vodi v novo krizo. "Morda pa je le bil čas, da se pravljična nepremičninska zgodba v Sloveniji in predvsem v Mariboru konča; mislim predvsem na previsoke cene novih hiš v Mariboru na tako imenovanih elitnih lokacijah, zemljišč in starih nepremičnin," še pripomni sogovornica.

Sanja Verovnik V Mariboru se trenutno pospešeno gradi, povprševanje po stanovanjih je veliko, zaostrovanje kreditiranja pa lahko razcvet gradnje ustavi in s tem ustvari novo krizo na trgu nepremičnin.

Iti na svoje brez pomoči staršev bo nemogoče

Ali utegnejo drastični ukrepi BS ohromiti zdaj zelo živahno dogajanje na nepremičninskem trgu ali pa celo privedi do nove nepremičninske krize tudi v zdaj zelo aktivnem **gradbeništvu**, smo vprašali tudi gradbince in projektante. Blaž Kosi, direktor družbe K-ing, podjetja za inženirske in operativno izvedbene storitve, je prepričan, da ukrepi BS ne obetajo nič dobrega za obilico novogradenj, ki so v Mariboru in v Sloveniji v izvajanju oziroma načrtovanju. Odziv državljanov opiše bolj kot ogorčenje kot pa preplah, posledica pa je, pravi, na dlani: upad povpraševanja oziroma realizacije nakupa nepremičnin je neizogiben. "Ukrep bo zagotovo odvrnil vsaj nekaj potencialnih kupcev, da bi kupili nepremičnino," napoveduje Kosi. Po njegovem mnenju bodo spremembe najbolj občutile družine z otroki, mladi pa ne bodo imeli pogojev "iti na svoje" brez finančne pomoči staršev. "Edina rešitev bo najem stanovanja, kar pa tudi ne bo tako preprosto, saj se bo zaradi nezmožnosti nakupa nepremičnine povečalo število tistih, ki bodo iskali najemniško stanovanje. Teh pa na trgu ni veliko. Večje povpraševanje po najemniških stanovanjih pa dviguje najemnine. Kombinacija tega pomakne potencialne najemnike od lastništva bodoče nepremičnine še en korak nazaj. Kljub temu da največji delež kupne moči predstavljajo starejši, ki že imajo nepremičnino, sta zgoraj omenjeni skupini vsekakor igralca, brez katerih nepremičninski trg ne zmore shajati." Kljub črnim napovedim pa je Kosi prepričan, da bo prišlo do sprememb ukrepa BS, saj se z njim ne strinja tudi večina bank. Ne nazadnje bodo tudi banke z manjšim obsegom kreditiranja na izgubi.

Shutterstock Večina Slovencev je lahko do lastne strehe nad glavo prišla s pomočjo bančnega posojila.

Državljeni že drugič kaznovani

Vesna Knuplež iz gradbenega podjetja Knuplež si zadnje zaostrovanje kreditiranja BS razlaga kot nekakšen preventivni ukrep: "Splošno znano je, da se BS pred in med zadnjo krizo ni znala spopasti z izzivi in izvesti ukrepov, ki bi preprečili bančno luknjo. Bankam je dovolila, da so dajale tako imenovanim tajkunom kredite brez kritja. Te kredite pa smo potem morali plačevati navadni državljani, da bi sanirali banke. In zdaj ta ista BS zastruje pogoje kreditiranja in državljane že drugič kaznuje."

Knupleževa meni, da je BS brez ustreznih podlag ali izračunov sprejela ukrepe in to samo zaradi tega, da ji ne bi v primeru nove krize na trgu nepremičnin očitali, da ni ukrenila ničesar. "Po njihovem mnenju je bolje sprejeti slab ukrep kot ne ukrepati, o posledicah, ki jih bo prineslo vse to, pa ni nihče razmišljal. Vsi vemo, da bančna luknja ni nastala zaradi stanovanjskih kreditov državljanov, ampak je bilo za to krivo nekaj povsem drugega," je kritičnega pogleda sogovornica. Dodaja, da je povsem nelogično, da družine zmorejo plačevati visoke najemnine za rabljena stanovanja ter ob tem poravnati še visoke mesečne stroške, niso pa kreditno sposobne, da bi si kupile novo stanovanje z majhnimi mesečnimi stroški, zaradi česar bi jim ostalo več denarja za samo preživetje. Knupleževa še ugotavlja, da ta čas med kupci novogradenj še ni zaznati večjega preplaha. "Vsi nekako še vedno računamo, da bo prevladal zdrav razum in bo sklenjen dogovor med vsemi akterji, torej med BS in bankami. Prodaja naših stanovanj v Gornji Radgoni za zdaj poteka nemoteno. Gradimo stanovanja, ki bodo vseljiva šele v drugi polovici prihodnjega leta in takrat bo slika tudi bolj jasna, kdo med potencialnimi kupci je za nakup stanovanja sploh kreditno sposoben," sklene Vesna Knuplež.

24.11.2019 9:29

Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020

Zagreb, 24. novembra (STA) - Hrvaški delodajalci bodo v letu 2020 lahko dobili 78.470 novih dovolilnic za delavce iz tretjih držav, je vlada v Zagrebu določila te teden. Ob tem bodo delodajalci lahko podaljšali 25.000 delovnih dovoljenj za tuje, ki že imajo službe na Hrvaškem. Naslednje leto načrtujejo tudi ukinitve kvote za uvoz delovne sile iz tretjih držav.

Hrvaški minister za delo in pokojninski sistem Josip Aladrović je na vladni seji povedal, da bodo imeli na njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe **gradbeništva** ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba.

V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v **gradbeništvu** 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali na nekaj več kot 2900 novih dovolilnic za tuje delavce. Za kovinskopredelovalno industrijo je predvidenih 2300, nekaj manj pa v živilskopredelovalni industriji in kmetijstvu, za katere bodo odobrili po nekaj manj kot 1500 dovolilnic.

Določili so tudi 12.000 dovolilnic za sezonsko delo v turizmu in gostinstvu ter 770 v kmetijstvu.

Številke veljajo do uveljavitve sprememb zakona o tujcih, s katerim bodo na novo uredili uvoz tujih delavcev in odpravili dosednji kvotni sistem. Aladrović je dejal, da spremenjeni zakon pričakujejo v prvi polovici 2020.

Predlog sprememb zakona o tujcih je trenutno v javni razpravi. Med drugim naj bi potrebe po delovni sili iz tretjih držav določali na podlagi podatkov zavoda za zaposlovanje, podobno kot to velja v Sloveniji.

Hrvaški delodajalec, ki bo želel zaposliti tujega delavca, bo moral pri področni službi zavoda za zaposlovanje preveriti, ali imajo v svojih evidencah brezposelne osebe, ki ustrezajo potrebam odprtega delovnega mesta. Če jih ni, bo zavod objavil mnenje, s katerim bodo na policiji lahko izdali delovno dovoljene za tuje delavce, so med drugim zapisali v predlogu zakona.

Hrvaška vlada s skoraj 80.000 novimi dovolilnicami za tuje delavce v 2020

24.11.2019 09:29

Zagreb, 24. novembra (STA) - Hrvaški delodajalci bodo v letu 2020 lahko dobili 78.470 novih dovolilnic za delavce iz tretjih držav, je vlada v Zagrebu določila te teden. Ob tem bodo delodajalci lahko podaljšali 25.000 delovnih dovoljenj za tujce, ki že imajo službe na Hrvaškem. Naslednje leto načrtujejo tudi ukinitve kvote za uvoz delovne sile iz tretjih držav.

Hrvaški minister za delo in pokojninski sistem Josip Aladrović je na vladni seji povedal, da bodo imeli na njegovem ministrstvu možnost odobritve do največ 5000 dodatnih dovolilnic za potrebe **gradbeništva** ter turizma in gostinstva, če se bo pokazala potreba.

V omenjenih dveh panogah je sicer predvideno največ dovolilnic v letu 2020, v **gradbeništvu** 33.300, v turizmu in gostinstvu pa 18.300. V logistiki in prometu bodo lahko računali na nekaj več kot 2900 novih dovolilnic za tuje delavce. Za kovinskopredelovalno industrijo je predvidenih 2300, nekaj manj pa v živilskopredelovalni industriji in kmetijstvu, za katere bodo odobrili po nekaj manj kot 1500 dovolilnic.

Določili so tudi 12.000 dovolilnic za sezonsko delo v turizmu in gostinstvu ter 770 v kmetijstvu.

Številke veljajo do uveljavitve sprememb zakona o tujcih, s katerim bodo na novo uredili uvoz tujih delavcev in odpravili dosedanji kvotni sistem. Aladrović je dejal, da spremenjeni zakon pričakujejo v prvi polovici 2020.

Predlog sprememb zakona o tujcih je trenutno v javni razpravi. Med drugim naj bi potrebe po delovni sili iz tretjih držav določali na podlagi podatkov zavoda za zaposlovanje, podobno kot to velja v Sloveniji.

Hrvaški delodajalec, ki bo želel zaposliti tujega delavca, bo moral pri področni službi zavoda za zaposlovanje preveriti, ali imajo v svojih evidencah brezposelne osebe, ki ustrezajo potrebam odprtega delovnega mesta. Če jih ni, bo zavod objavil mnenje, s katerim bodo na policiji lahko izdali delovno dovoljena za tuje delavce, so med drugim zapisali v predlogu zakona.